

راهبردهای بازرگانی

(دانشور روش)

Business strategies

چکیده

تبلیغات الکترونیکی فرآیندی است که علاوه بر معرفی کالا و خدمات پس از فروش، سعی در ترغیب مشتریان از طریق ابزار اینترنت برای خرید دارد. این روش تبلیغاتی به دلیل سرعت بالا و هزینه کمتر، در بازاریابی انواع کالاهای مورد توجه است. در این مقاله سعی شده با نظرسنجی اینترنتی دیدگاه مرتبط با تبلیغات اینترنتی فرش برای تاثیرگذاری بیشتر را بررسی کنیم و اعتبار آن را بر اساس الگوی رفتار مصرف کننده بسنجدیم. ضرورت و دقت توجه به موضوع از این روزست که جایگاه فرش به عنوان یک کف پوش و تنوع تولیدات و نظر به ابزارهای موجود و به روز تبلیغ، با رویکرد تاثیر بر رفتار مصرف کننده، بیشتر مورد توجه قرار گیرد. این مطالعه به صورت اسنادی و میدانی با ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه انجام شده است. جامعه آماری تحقیق ۱۰۳ نفر از کاربران اینترنت در شهر تهران هستند که بیشتر در معرض تبلیغات اینترنتی فرش و یا سایتهاي مرتبط با فرش بوده اند و اين موضوع را در پرسشنامه‌ها لاحظ نموده اند. هدف از اين پژوهش ضمن اعتبار سنجی الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش، ارائه الگوی است که بر اساس رفتار مصرف کنندگان بتوان کیفیت مناسبی از تبلیغات این کالا عرضه کرد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد محرك‌های ارتباطی با ۵۵٪ تاثیر بر واکنش شناختی مصرف کنندگان و ۴۱٪ تاثیر بر واکنش احساسی مصرف کنندگان بیشترین تاثیر را داشته و محرك‌های محتواي ۳۳٪ تاثیر بر واکنش شناختی مصرف کنندگان و ۲۹٪ تاثیر بر واکنش احساسی مصرف کنندگان داشته و اولویت دقت به محرك‌های محتواي بیشتر از محرك‌های ارتباطی است. از طرفی محرك‌های محتواي و ارتباطی هیچ کدام بر نگرش مصرف کنندگان تاثیرگذار نبوده اند. لذا، لازم است مطابق الگوی تحقیق و برای اثربخشی مطلوب، به محتواي تبلیغات اینترنتی فرش دقت و توجه ویژه‌ای داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: تبلیغات الکترونیکی، اعتبار سنجی تبلیغات، بازار فرش تهران.

- دریافت مقاله: ۹۲/۱۱/۲۷
- پذیرش مقاله: ۹۳/۴/۲۱

*Journal of
Business strategies
Shahed University
Twenty-first Year
No.04
Autumn & Winter
2014-15*

دو فصلنامه علمی-پژوهشی
دانشگاه شاهد
سال بیست و یکم - دوره جدید
شماره ۴
پاییز و زمستان ۱۳۹۳

مشتری چه به صورت بالفعل و چه بالقوه در نگرش مدیریتی بازاریابی در اولویت قرار می‌گیرد. «در جهان امروز اصول بازاریابی بر رابطه مشتری مداری بنا شده است و مفهوم P_4 ستی به بازاریابی از دید فروشنده نگاه می‌کند نه خریدار، در عصر حاضر یعنی ارتباط با مشتری، P_4 ستی به تغییر یافته که در جدول شماره یک مشاهده می‌کنید.

مقدمه

یکی از روش‌های شناساندن کالا یا محصول به مصرف کننده تبلیغات است. تبلیغات صحیح موجب رونق تجارت و افزایش سطح کیفیت کالا می‌شود. در بازاریابی بین الملل تبلیغات بعنوان یکی از پرقدرت ترین ابزارهای مدیریت بازاریابی است» [۱]. از منظر کاتلر «بازاریابی مدیریت رابطه سودمند با مشتری است» [۲]. بر این اساس

جدول شماره ۱: P_4 بازاریابی و C_4 مشتری [۲]

	C_4 مشتری		P_4 فروشنده
customer solution	راه حل مشتری	product	محصول
customer cost	هزینه مشتری	price	قیمت
convenience	راحتی مشتری	place	محل
communication	ارتباطات	promotion	پیشبرد فروش

اهمیت تبلیغات در فرش ناشی از «اشغال زایی، افزایش درآمد ارزی، کاهش صادرات غیرنفتی یا توسعه صادرات غیر نفتی است. زیرا فرش همواره در صادرات غیرنفتی کشور سهم ویژه ای داشته است» [۶]. همچنین در مورد تولیدات ماشینی نیز کشور را از واردات نمونه‌های خارجی بی نیاز می‌سازد و رونق تولید که بر پایه شناخت صحیح از رفتار مصرف کننده باشد، صادرات به کشورهای خارجی را نیز افزایش می‌دهد.

در این میان دقت به تبلیغات اینترنتی با توجه به فرآگیری بودن استفاده از اینترنت، ارزان بودن، نامحدود بودن، سرعت بالای آن، قدرت تعاملی بیشتر، شخصی سازی و هدفمند بودن آن در مقایسه با سایر رسانه‌های ستی، تبلیغات اینترنتی را در جهان به عنصر مهمی برای ارتباط هرچه بهتر با مصرف کننده تبدیل نموده که امروزه در صنایع مختلف کشورهای صاحب صنعت از آن استفاده می‌کنند. این امر مستلزم شناخت عینی رفتار مشتریان، به ویژه رفتار مصرف کنندگان و سایر اجزاء مرتبط و مهم در بازار (کالا و خدمات، رقبا و محیط بازار) است. متاسفانه شواهد مختلف نشان می‌دهد که صنعت فرش ایران همچنان بر تجارت ستی تأکید دارد. لذا مساله اصلی این است که در ایران استفاده از این ابزار برای معرفی هرچه بهتر و موثرتر فرش (دستباف و ماشینی) به مصرف کنندگان آنچنان که باید و شاید مورد توجه نیست و مهمتر

در واقع تبلیغات بر مبنای ارتباط با مشتریان دارای دو حوزه مختلف است. حوزه اول بازاریابی است که هدفش ایجاد، برقراری ارتباط و انتقال ارزش یا پیام شرکت به مشتری است. حوزه دوم، ارتباط و تعامل است که فرآیند ایجاد یک عقیده و نظر واحد بین یک فرستنده و یک گیرنده است. [۳]

با توسعه فناوری اطلاعات در سطح جهان و گسترش اینترنت، تجارت مبتنی بر وب نیز جایگاه مهم و موثری یافته است. لذا ایران نیز ناگزیر به چنین عرصه‌ای خواهد پیوست. از همین رو بهره گیری از فناوری اطلاعات یکی از حلقه‌های لازم برای افزایش ارتباطات تعاملی با مشتریان و کارایی تجاری در اقتصاد ملی است.

«با شروع فعالیت‌های تجاری در اینترنت تبلیغات اینترنتی نیز پا به عرصه ظهور گذاشت» [۴]. بر اساس آمار و ارقام منتشر شده رشد تبلیغ در اینترنت نسبت به تبلیغ در رسانه‌های ستی، از سرعت بیشتری برخوردار بوده است. یعنی تعداد مخاطبان رادیو پس از گذشت ۳۸ سال از پیدایش آن به ۵۰ میلیون نفر رسیدند، تلویزیون ۱۳ سال پس از پیدایش، این حد نصاب را کسب کرد در حالی که اینترنت تنها با گذشت ۴ سال توانسته است به این حد نصاب دست پیدا کند [۵]. این خود نشان دهنده فرآگیری و سرعت فراینده این ابزار جدید است و لازم است از آن در راستای اهداف خود به درستی بهره ببریم.

و خدمات از نقطه تولید به نقطه مصرف است" [۱]. به عبارتی با توجه به مفهوم تبلیغات، چنانچه از ابزار و تکنولوژی مبتنی بر شبکه و وب استفاده شود، به نوعی به تبلیغات الکترونیکی اشاره شده است. از جمله خصوصیات قابل توجه در تبلیغات الکترونیکی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- » دستیابی به بازار جدید در حال گسترش
- » هدف گیری دقیق مخاطبان
- » اطلاع رسانی کامل و سریع
- » هزینه کم
- » نظارت و ارزیابی دقیق و بدون واسطه [۱۰].

از تعاریف فوق استباط می‌شود یکی از شاخصه‌های مهم، برنامه ریزی در فرآیند تبلیغات است که این برنامه ریزی مستلزم شناخت عینی رفتار مشتریان، به ویژه رفتار مصرف کنندگان و سایر اجزاء مرتبط و مهم در بازار (کالا و خدمات، رقبا و محیط بازار) است. متأسفانه شواهد مختلف نشان می‌دهد که صنعت فرش ایران همچنان بر تجارت سنتی تأکید دارد. از جمله روش‌های مبتنی بر بازاریابی سنتی در این زمینه، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- » آگهی‌های صادراتی در مطبوعات
- » آگهی مستقیم
- » کاتالوگ‌های غیر الکترونیکی
- » استفاده از پوسترها تجاری غیر دیجیتالی
- » کارت تبریک (در زمان‌های مختلف و مناسب‌ها)
- » کارت دعوت به نمایشگاه از طریق پست معمولی
- » استفاده از رسانه‌های تبلیغاتی معمولی مانند رادیو، تلویزیون، روزنامه و مجلات.

با این حال هر چند تبلیغات از طریق رسانه‌های مختلفی از قبیل روزنامه، مجله، تلویزیون، رادیو و ... انجام می‌پذیرد. اما همانطوری که پیش تر اشاره شد چندی است که رسانه‌ای جدید، یعنی اینترنت به جمع رسانه‌های مورد استفاده تبلیغات اضافه شده و مفهوم جدیدی به تبلیغات یعنی تبلیغات اینترنتی افزوده است. در ایران نیز تبلیغات اینترنتی با توجه به گسترش زیرساخت‌های الکترونیک رشد فرازینده‌ای یافته است نکته در خور توجه این است که بیشتر کاربران اینترنت در ایران از افشار جوان و میانسال، تحصیلکرده یا متخصص و متعلق به دهکهای

آن که عملاً برنامه ریزی مشخصی برای آن انجام نشده است. بنابراین لازم است درخصوص تبلیغات اینترنتی فرش و چگونگی استفاده از قابلیت‌ها، ویژگی‌ها و تاثیرگذاری آن بررسی شود وابعاد و فرآیند تاثیرگذاری آن به منظور هدایت رفتار مصرف کنندگان مورد توجه و پژوهش قرار گیرد. پرسش اصلی این پژوهش این است که در دنیایی که سرعت ارتباطات افزایش یافته چگونه می‌توان الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش بر اساس الگوی رفتار مصرف کنندگان را تعریف نمود؟ با لحاظ این موضوع که فرش کالایی مصرفی و با ویژگی کالاهای باددام و کمتر تجدید پذیر (از نظر مراجعه و خرید مجدد) است و همچنین از مقدار قیمتی متوسط و بالا می‌باشد. لذا هدف اصلی این تحقیق بررسی وضع موجود تبلیغات اینترنتی مرتبط با فرش (دستیاب و ماشینی) و فرآیند و ابعاد تاثیرگذاری تبلیغات اینترنتی فرش بر رفتار مصرف کنندگان در تهران است که بر آن اساس با توجه به نتایج حاصله الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش ارایه شود.

۲) مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۱) مبانی نظری

تعریف متعددی از تبلیغات وجود دارد. تبلیغات جمع تبلیغ و به معنای ابلاغ و رساندن پیام است. در تعریفی دیگر تبلیغات اعمال نظریات یا اعلان اطلاعات خاص به منظور کسب آراء یا تمایلات مطلوب می‌باشد [۷]. از منظری دیگر تبلیغات عبارت است از «ارتباط و معرفی غیر شخصی محصول یا خدمات از طریق حامل‌های مختلف در مقابل دریافت وجه برای موسسات انتفاعی یا غیر انتفاعی، یا افرادی که به نحوی در پیام مشخص شده‌اند» [۸] یا عبارتست از ابلاغ یک پیام، که معمولاً به منظور فروش یک محصول یا خدمت است [۹].

تبلیغات اینترنتی در زیر گروه کسب و کارهای الکترونیکی است. "تبلیغات الکترونیکی" [تلاش برای] شخصی‌سازی تبلیغات به منظور تاثیر بیشتر تبلیغات در روش‌های مبتنی بر اینترنت و تجارت الکترونیکی [است] [۶]. در اینجا تبلیغات اهداف متفاوتی وجود دارد. "تبلیغات برای هدف آن به سه دسته تقسیم می‌شود: اطلاع، ترغیب و یادآوری". "تبلیغات بازرگانی وسیله تسريع حرکت کالاهای

اینترنتی شرکت از یک رویداد، واقعه یا فعالیت خاص حمایت می‌کند و در مقابل، لوگو یا نام تجاری خود را در آن رویداد یا فعالیت خاص درج می‌کند. در اینجا شرکت حامی از توجه کاربران به یک سایت یا موضوع مطرح شده در اینترنت سود می‌برد.

❖ تبلیغات با استفاده از موتورهای جستجو: با افزایش تسعادی اطلاعات در اینترنت امروزه نقطه شروع استفاده از این اطلاعات برای میلیون‌ها کاربر موتورهای جستجو هستند. افزایش رتبه در موتورهای جستجو نیز برای دسترسی سریعتر کاربران اهمیت بسیاری در فعالیت تجاری و تعداد بازدید از سایت شرکت دارد. برای ایجاد جایگاه مناسب سایت در موتورهای جستجو باید به عواملی چون محتوای ارزشمند، ساده نگهداشت سایت، انتخاب دقیق کلمات کلیدی، قرار دادن کلمات کلیدی درون متن، قرار دادن کلمات کلیدی در محل‌های مناسب و موثر، گرفتن نام دامنه مخصوص به خود، در اختیار گرفتن یک میزبان وب با کیفیت، گرفتن پیوند به سایت خود در سایتها مختلف، ثبت نمودن سایت به طور دستی در موتورهای جست و جو توجه خاص داشت.

❖ تبلیغات ناخواسته: این نوع از تبلیغات به صورت ناخواسته دریافت می‌شود و مخاطبان را در معرض یک نمایش اجباری قرار می‌دهد که گاهی با پاسخ‌های منفی همراه هستند.

باتوجه به قابلیت‌های فوق لازم است از ابعاد و قابلیت‌های ارتباطی و محتوایی در یک تبلیغ الکترونیک (اینترنتی) بهره جست.

در مورد فرش و پس از بررسی وب سایت داخلی که در حوزه فرش و کف پوش فعالیت داشتند و همچنین وب سایتها خبری، فروشگاهی و پریازدید، مشاهده شد بیشتر تبلیغات مبتنی بر استفاده از بنرهای ثابت است و کمتر از سایر انواع تبلیغات اینترنتی مذکور استفاده شده است. تعاملات صورت گرفته در فضای مجازی نرخ پاسخگویی بالایی دارد. این شیوه که یک کانال بازاریابی است دارای دسترسی جهانی است و موجب گسترش بازار فرش می‌شود. تعامل دوطرفه تبلیغات اینترنتی با پیوند مستقیم صورتی پویا به آن داده است. با این حال در یک توصیف از وضعیت تبلیغات اینترنتی فرش (دستیاف و

درآمدی متوسط به بالا هستند که این ویژگی‌ها بازار بسیار مناسبی را برای کالاهایی با سطح قیمتی بالا مثل فرش را فراهم می‌آورد. در سطح جهانی نیز میزان استقبال از تبلیغ در صنایع مختلف به یک اندازه نیست. در این میان محصولات مصرفی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. ویژگی مهم تبلیغات اینترنتی را می‌توان درامکان دسترسی شباهه‌روزی مشتریان در سراسر جهان تعریف کرد [۹].

انواع تکنیک‌های تبلیغات اینترنتی شامل موارد زیر است: [۱۱]

❖ تبلیغات بنری: بنر پیامی است که به شکلی هنری، شامل تصاویر و متون ثابت یا متحرک روی صفحات وب سایتها ظاهر می‌شود و بینندگان را به اطلاعات تکمیلی یا سایت آگهی دهنده هدایت می‌نمایند. به عبارت ساده‌تر یک تصویر مستطیل شکل بر روی یک صفحه وب به منظور اهداف تبلیغاتی است. به دوشکل ثابت و متحرک وجود دارند و با کلیک کردن بر روی بنر مورد نظر می‌توان در مورد آن تبلیغ اطلاعات بیشتری به دست آورد.

❖ تبلیغات دارای غنای رسانه‌ای: این نوع تبلیغات هم مانند بنرها هستند با این تفاوت که هدف اصلی تبلیغات دارای غنای رسانه‌ای جلب توجه مخاطبان با تکنولوژی‌های پیچیده‌تر است.

❖ تبلیغات مبتنی بر بازی: در این نوع، تبلیغ مورد نظر به نحوی در بازی‌های اینترنتی قرار داده می‌شود تا مخاطب حین بازی با تبلیغ و پیام تبلیغ تعامل داشته باشد.

❖ تبلیغات از طریق پست الکترونیک: در این نوع از تبلیغ شرکت با ارسال پیام به آدرس الکترونیکی کاربران آن‌ها را با محصول خود آشنا می‌کند و به نوعی مخاطب را ترغیب به خرید می‌نماید. همچنین می‌تواند از طریق این تکنیک مشتریان احتمالی و فعلی خود را تشویق کند پرسش‌ها، پیشنهادات و حتی انتقادات خود را به آدرس پست الکترونیک آن ارسال کنند. شیوه‌های استفاده از این ابزار ارسال خبرنامه‌های دوره‌ای، گروه‌های گفت و گو و ایجاد کانال بازاریابی است که افراد در آن عضو شده و بر اساس علایق اعضاء پیام‌های تبلیغاتی برای آن‌ها فرستاده می‌شود.

❖ تبلیغات مبتنی بر حامی گری: در این نوع از تبلیغ

می شود که نگرش(طرز فکر) شامل سه جزء اصلی است:

۱. واکنش شناختی- فکری یا عقاید فرد راجع به شیء یا پدیده مورد نظر مانند سرعت یا دوام آن؛
۲. واکنش احساسی- عاطفی یا احساسات فرد نسبت به شیء یا پدیده مانند خوب یا بد بودن؛
۳. واکنش رفتاری یا آمادگی فرد در دادن پاسخ رفتاری به شیء یا پدیده [۱۲]

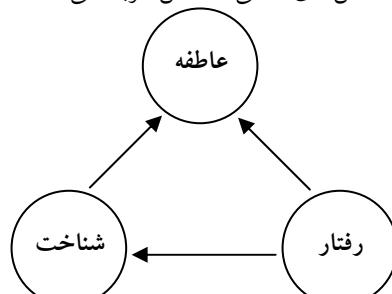
۲-۲ پیشینه تحقیق

در تحقیقات گذشته الگوی های مختلفی در خصوص واکنش مصرف کننده و فرآیند تأثیرگذاری تبلیغات الکترونیک بر عقاید و باورها، احساسات و رفتار مصرف کننده وجود داشتند که سیر زمانی تکامل آنها از سال ۱۸۹۸ (الگوی AID) تا کنون ادامه داشته و بیش از سی الگوی را شامل می شود. در این بین کامل ترین و تکامل یافته ترین الگوی تبلیغات الکترونیک بر مبنای تحقیق حمیدی زاده و یزدانی در سال ۱۳۹۰ که بر پایه الگوی های پیشین می باشد به شرح زیر است. در این تحقیق نیز بر پایه همین الگوی، الگوی مفهومی تحقیق تعریف و تجزیه و تحلیل لازم انجام شده است. [۱۳]

در خصوص فرش و مشخصاً فرش دستیاف تحقیقات گذشته تأکید دارند استفاده و گسترش تجارت الکترونیک در فرش از عمدۀ موارد گسترش فروش و صادرات فرش در بازارهای داخلی و جهانی است [۱۵]. اوسط حضرتی در سال ۲۰۰۸ در یک پژوهش میدانی که نقش بازاریابی اینترنتی بر عملکرد صادراتی صنعت فرش را بررسی کرده نتایج حاصل بیانگر تأثیر مثبت و معنادار بازاریابی اینترنتی و ابعاد آن از جمله تبلیغات مبتنی بر وب بر افزایش صادرات صنعت فرش است [۱۶]. در تحقیق دیگری اشاره شده بین استفاده از اینترنت در فعالیت های بازاریابی و عملکرد صادراتی شرکت های فرش رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. این ارتباط در هر یک از ابعاد سه گانه بازاریابی الکترونیکی یعنی استفاده از اینترنت در فعالیت های مرتبط با مشتری، مرتبط با کانال های توزیع و تحقیقات بازاریابی با عملکرد صادراتی یعنی رشد و سودآوری صادرات، ورود به بازارهای جدید، بهبود وضعیت سهم بازار و ایجاد ذهنیت مثبت به محصولات، خدمات و نام و نشان تجاری شرکت مورد تأیید قرار گرفته

ماشینی) استفاده از تبلیغات اینترنتی برنامه ریزی شده و منجم نیست. در این تحقیق در نظر داریم تأثیرگذاری ابعاد تبلیغات اینترنتی در قالب محرک محتوایی و ارتباطی را بر اساس دیدگاه کاربران اینترنت در مقام مصرف کنندگان فرش بررسی نموده تا به ارائه الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش بر اساس الگوی رفتار مصرف کنندگان در جامعه آماری شهر تهران دست یابیم.

معیار اثربخشی تبلیغات اینترنتی. برای اولین بار لویس اولین نویسنده کتاب تبلیغات در سال ۱۸۹۸ روش مشهور چهار واژه ای؛ توجه، علاقه، خواست و اقدام خود را برای اثربخش نمودن تبلیغات مطرح نمود. در ابتدا پژوهشی توسط لاویدج و استینر در سال ۱۹۶۱ صورت پذیرفت که منجر به معرفی سلسه مراتب عوامل^۱ یا CAB شد. در این سلسه مراتب که به یک روش پله-نردنی صورت می گرفت، توجه منجر به علاقه، علاقه منجر به عقیده، عقیده منجر به خواست و در نهایت خواست منجر به عمل یا اقدام می شد. سپس این عناصر در درون سه دسته بزرگ تر شناخت عاطفه و کوشش که بعداً به رفتار تغییر نام داد، دسته بندی شدند. بنابراین رفتار مصرف کننده به عنوان یکی از شاخص های اصلی سنجش اثربخشی است. [۱۲]

شکل شماره ۱: چرخه تأثیر گذاری عوامل سه گانه شناخت، احساس و رفتار [۱۳] [۱۴]

عقاید و باورها، احساسات و عواطف و نگرش (طرز فکر) مصرف کننده. نگرش، احساسی درونی است که رفتار، نماد بیرونی آن است. در شکل گیری نگرش، عوامل زیادی دخیل هستند. انسان ها با ویژگی های خاصی زاده می شوند و آن ویژگی ها در شکل گیری نگرش آن ها دخیل هستند. اما عوامل مؤثر بر زندگی انسان و شکل گیری نگرش هر کس به مراتب مهم تر و بزرگ تر از آن ویژگی ها هستند گرچه اثر این عوامل بر انسان همیشگی است. چنین تلقی

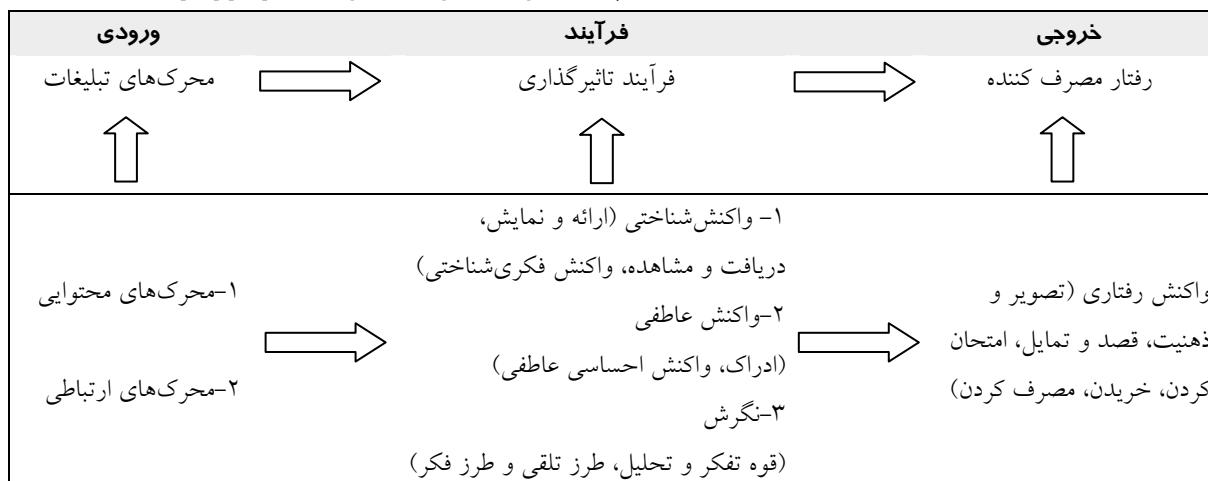
1 . Hierarchy of Effects

2 . Cognitive, Affective & Behavior

استفاده از سیستم‌های پیشرفته الکترونیکی در حین فروش از نظر جلب رضایت خریداران نسبت به سیستم‌های سنتی موثرتر می‌باشد. از همین رو انجام تبلیغات مبتنی بر اینترنت و ارتباط با مصرف کننده از طریق این ابزار اهمیت بسزایی دارد. لذا تاکیدی بر قابلیت‌های محتوایی و ارتباطی تبلیغات الکترونیکی است.

است [۱۷]. در تحقیق دیگری در سال ۱۳۸۳ صنایع وعلوی شاد با عنوان «بررسی تأثیر تجارت الکترونیکی بر توسعه صادرات فرش دستباف ایران» [۱۸] نتیجه گرفتند که استفاده از تجارت الکترونیکی در مقایسه با روش‌های سنتی برتری دارد و نیز تبلیغات و ارائه اطلاعات از طریق اینترنت از نظر جلب توجه خریداران و ارائه تسهیلات و

جدول شماره ۲: الگوی تبلیغات الکترونیک بر پایه نگرش سیستمی و شاخص‌های آن [۱۳][۱۴]

رده‌های دوم و سوم قرار دارند [۲۰]. از همین رو با گسترش استفاده از اینترنت در جوامع مختلف و استفاده صنایع مختلف از این ابزار ورود به عرصه تبلیغات اینترنتی فرش بسیار محسوس است. فتحیان و رضاییان فردوبی در سال ۱۳۸۳ در تحقیق دیگری با عنوان «نقش و اهمیت تبلیغات الکترونیکی در صنعت فرش ایران» [۶] که اشاره مستقیم به تبلیغات اینترنتی فرش دارد ضمن ضروری دانستن بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در فرش، یکی از حلقه‌های لازم برای افزایش ارتباطات تعاملی با مشتریان و کارایی تجاری در اقتصاد ملی دانسته و منافع استفاده از روش‌های نوین تبلیغات اینترنتی در فرش را به شرح زیر نتیجه گرفته است: شخصی‌سازی تبلیغات و روش‌های فرد به فرد، ارتباط با مشتری به صورت اینترنتی و بدون محدودیت زمانی و مکانی و افزایش رتبه وب سایت شرکت در موتورهای جست و جو.

در صنعت فرش بسیاری بر این باورند که فرش را نمی‌توان به صورت الکترونیکی و اینترنتی به مخاطب معرفی کرد زیرا ویژگی‌های بصری و فیزیکی آن را نمی‌توان به مخاطب و به درستی منتقل کرد. این مسئله در

در پژوهشی دیگر در سال ۱۳۹۰ اسدی رازی با عنوان «شناسایی ابزارهای مناسب تبلیغ فرش دستباف از دیدگاه خریداران داخلی» [۱۹] تأثیرگذارترین ابزار تبلیغ برای فرش دستباف در ایران کهنه ترین گونه آن یعنی تبلیغات شفاهی است. آمارها نشان می‌دهد که فرآیند تبلیغات در این کالا آنگونه که بایسته است عمل نکرده و نتوانسته از ابزار جدید تبلیغ بهره بگیرد. لذا لازم است الگوی عملکرد تبلیغات اینترنتی - این رسانه رو به توسعه - بر روی رفتار مصرف کننده در صنعت فرش بیشتر مورد توجه قرار گیرد. سعیدی و همکاران تحقیق مرتبط دیگری در سال ۱۳۹۰ با عنوان «ارزیابی و رتبه بندی ابعاد بازاریابی اینترنتی صنعت فرش کشور» انجامدادند که در آن نتیجه گرفته شده آگاهی از وضعیت رقبا، استفاده از اطلاعات بازدیدکنندگان وب گاه و دریافت نظرها و پیشنهادها از اهمیت بیشتری نسبت به سایر متغیرها در بازاریابی اینترنتی برخوردار هستند. همچنین نتیجه گرفته شده در میان معیارهای اصلی استفاده از اینترنت در فعالیت‌های مربوط به مشتریان به عنوان مهمترین معیار برگزیده شده و معیارهای استفاده از اینترنت در رابطه با تحقیقات بازاریابی و استفاده از اینترنت در رابطه با کانال‌های توزیع در

توجیه مناسب صاحبان صنایع نسبت به این ابزار و رسانه تعاملی بیشتر در این بخش کار شود و از سایر ابزارهای تبلیغات اینترنتی مانند پست الکترونیک و اتاق‌های گفت و گو و ... نیز بهره برداری شود.

نتیجه‌گیری: رفتار مصرف‌کننده یک کالا یا خدمت پس از شکل‌گیری باورها و نگرش‌ها سر می‌زند. نگرش هرچه مثبت‌تر باشد احتمال وقوع رفتار در آینده بیشتر خواهد بود. یکی از راه‌های ایجاد نگرش مثبت در مشتریان و مصرف‌کننده که با آن می‌توان شناخت، احساس و رفتار مثبت را شکل داد، استفاده از قابلیت‌های تبلیغ اینترنتی است. بنابراین شناخت قابلیت‌های تبلیغات الکترونیکی و فرآیند تأثیرگذاری آن به منظور شناخت و هدایت رفتار مصرف‌کننده از اهمیت و جایگاه بالایی برای تبلیغ‌دهندگان و تبلیغ‌کنندگان برخوردار است؛ لذا از عوامل و محرك‌های مختلف اشاره شده در هر کدام از پژوهش‌ها به طور کامل استفاده شده و در قالب یک الگوی جدید، شامل عوامل تأثیرگذار تبلیغات الکترونیکی، به تبیین فرآیند تبلیغات الکترونیکی پرداخته شده که به این شرح است:

۱- با توجه به اینکه در این الگوی از رویکرد سیستمی استفاده می‌شود، لذا ورودی‌های الگوی به عنوان محرك‌های^۱ تأثیرگذار در قالب محرك‌های محتوایی و ارتباطی است.

۲- محرك‌های فوق منجر به واکنش‌های فکری-شناختی و احساسی-عاطفی می‌شود. در این فرآیند باورها، عقاید و احساسات (عاطفه) و نهایتاً نگرش مصرف‌کننده شکل می‌گیرد.

۳- نهایتاً بر اساس محرك‌های محتوایی و ارتباطی تبلیغات الکترونیک به واکنش رفتاری مصرف‌کننده می‌رسیم که حاکی از سنجش تأثیرگذاری الگوی یا به عبارت دیگر اعتبارسنجی آن صورت می‌گیرد. [۲۱]

۳-۲ الگوی مفهومی و بیان فرضیه ها

شناسایی ابزار مناسب تبلیغ به گونه‌ای که بیشترین تأثیر را بر مخاطب بگذارد از مهمترین عناصر در فرآیند تبلیغ است. هرچه پیام تبلیغ کامل‌تر و آسان‌تر به مخاطب منتقل شود، تبلیغ گر به هدفش نزدیک‌تر می‌شود و ارتباط ژرف‌تری میان او و مشتری شکل می‌گیرد. فرآیند تبلیغات

خصوصی فرش دستباف که همواره در زیبایی و طرح و نقش زیبایی داشت بیشتری دارد. این نظر و تفکر عمدتاً باعث می‌شود تا به عرصه تجارت الکترونیک و تبلیغات مبتنی بر وب کمتر برنامه ریزی شود.

از طرفی تبلیغات در سایر رسانه‌ها عمدتاً گران و هزینه بر هستند و مخصوصاً بنگاه‌های کوچک و در حوزه فرش دستباف کمتر امکان تبلیغات وجود دارد. در این شرایط ارتباط با مخاطب از طریق صفحات وب می‌تواند راهگشا باشد. برای این منظور ابتدا باید ترین فعالیت داشتن یک وب سایت با طراحی جذاب و منحصر به فرد است که به تواند تا حد ممکن مشخصات یک فرش را چه از نظر تصویری و چه از نظر اطلاعات فنی و تخصصی به مخاطب منتقل کند و مخاطب در بین محصولات مختلف قدرت مقایسه و انتخاب دقیق و آگاهانه را داشته باشد. به عبارتی استفاده از قابلیت‌های ارتباطی و محتوایی از رسانه نوین اینترنت در زمینه تبلیغات الکترونیک فرش مد نظر است. متأسفانه در بررسی پایگاه‌های مرتبط با فرش کمتر جاذبیتی در طراحی و مخصوصاً گرافیک و مشخصه‌های ظاهری این سایت‌ها می‌باشیم. دلیل عده این مسئله در عدم باور صاحبان این صنعت به تبلیغات اینترنتی است و کمتر به این بخش توجه نشان می‌دهند. از همین رو تبلیغات اینترنتی انجام شده نیز به مرتع جذاب و مناسبی ختم نمی‌شود و مصرف‌کننده آن اطلاعات کافی و لازم را در مورد فرش به دست نمی‌آورد. با توجه به مبانی نظری و پیشینه فوق شاید در خصوص فرش دستباف تبلیغات اینترنتی منجر به یک خرید اینترنتی و آنلاین نشود، اما یک وب سایت، سرمایه‌ای مهم و یک شروع برای مقاعده‌کردن بازدیدکنندگان در نیازشان به خرید محصولات جدید است. بنابراین مشتریان علاوه بر این که اطلاعات مناسبی از فرش مورد نظرشان کسب می‌کنند به خرید محصول و برنده خاصی از فرش تحریک می‌شوند [۱۰].

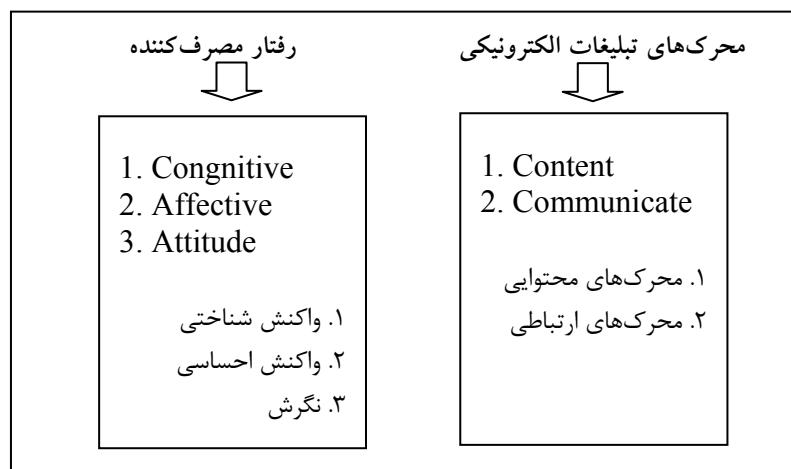
به طور کلی و با توصیف وضع موجود تبلیغات اینترنتی فرش در ایران، بیشترین تبلیغات متوجه فرش ماشینی است و در فرش دستباف نیز بیشترین تبلیغات در مورد محصول خاص تابلو فرش و یا فرش‌هایی است که برای مصرف کف پوش است. تبلیغات بیشتر به شکل بنرهای ثابت و بدون استراتژی خاصی در ارائه پیام و یا جاذبیت منحصر به فرد بصیری هستند که لازم است با

خدماتی مانند پست الکترونیک، پیغامرسانها و اتاق‌های گفتگو خدمات متنوعی باشند که در صورت ارائه مناسب، اندازه‌گیری اثر تبلیغات را بخوبی بتوان سنجید (ویژگی‌های محتوایی وارتباطی)

سوال اصلی تحقیق: پرسش اصلی این پژوهش این است که در دنیایی که سرعت ارتباطات افزایش یافته چگونه می‌توان الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش بر اساس الگوی رفتار مصرف کنندگان در ایران را تعریف نمود؟ با لحاظ این موضوع که فرش کالایی مصرفی و با ویژگی کالاهای بادوام و کمتر تجدید پذیر (از نظر مراجعه و خرید مجدد) است و همچنین از مقدار قیمتی متوسط و بالا می‌باشد. [۲۱]

با توجه به چارچوب مفهومی پژوهش و روابط میان متغیرهای شناسایی شده، الگوی مفهومی وفرضیه‌های تحقیق به قرار زیر ارائه شده است:

با توجه به هزینه در دسترس، توسط رسانه‌های مختلفی مانند روزنامه‌ها، مجلات، رادیو، تلویزیون و اینترنت انجام می‌پذیرد. برنامه‌ریزی برای انجام تبلیغات اینترنتی در مورد کالایی مانند فرش نیاز به در نظر داشتن ابعاد متعدد تبلیغ می‌باشد با این تفاوت که فرش خود یک رسانه است و در کنار کارکردهای متعدد در محیط وب می‌تواند نقش بسزایی در افزایش شناخته شدن فرهنگ ایرانی داشته باشد. تأثیر شدن قابلیت‌های متفاوت دو رسانه با هزینه اندک نسبت به سایر رسانه‌ها با تمرکز و هدف‌گیری مناسب مشتریان، راهی کارآمد و مناسب برای تبلیغات فرش است. از طرفی تبلیغات اینترنتی از این جهت که نوعی کسب و کار محسوب می‌شود می‌تواند در ارتباط با بسیاری از دانش‌آموختگان فرش زمینه‌ای برای ارائه ارزشمند از فرش در بازار و بین مصرف کنندگان این کالا باشد تا علاوه بر کسب درآمد ایده تجاری شدن فرش با

شکل شماره ۲: الگوی مفهومی تحقیق: فرآیند تأثیر گذاری عوامل محتوایی وارتباطی تبلیغات الکترونیکی بر نگرش

- « فرضیه فرعی ۳: محرک‌های محتوایی بر نگرش مصرف کننده تأثیرگذار است.
- « فرضیه فرعی ۴: محرک‌های ارتباطی بر واکنش شناختی مصرف کننده تأثیرگذار است.
- « فرضیه فرعی ۵: محرک‌های ارتباطی بر واکنش احساسی (عاطفی) مصرف کننده تأثیرگذار است.
- « فرضیه فرعی ۶: محرک‌های ارتباطی بر نگرش مصرف کننده تأثیرگذار است.

۳) روش شناسی تحقیق

این تحقیق با هدف کاربردی و با روش و ماهیت

فرضیه اصلی

الگوی تبلیغات الکترونیکی فرش بر اساس فرآیند تأثیر گذاری محرک‌های محتوایی و ارتباطی بر واکنش‌های شناختی، احساسی و نگرش مصرف کننده، دارای اعتبار است.

فرضیه‌های فرعی

- « فرضیه فرعی ۱: محرک‌های محتوایی بر واکنش شناختی مصرف کننده تأثیرگذار است.
- « فرضیه فرعی ۲: محرک‌های محتوایی بر واکنش احساسی (عاطفی) مصرف کننده تأثیرگذار است.

$$n = \frac{\frac{Z_{\alpha/2}^2 \cdot p \cdot q}{d^2}}{0.1^2} = \frac{1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{0.1^2} = 96$$

بنابراین حجم نمونه بر اساس فرمول فوق، ۹۶ نفر می‌باشد. روش نمونه گیری پژوهش حاضر، روش نمونه گیری تصادفی در دسترس است. پس از توزیع و رفت و برگشت‌های مجدد سرانجام 10^3 پرسشنامه جمع آوری شد.

در این تحقیق متغیرها به شرح زیر می‌باشند که فراوانی پرسش‌ها در جدول شماره ۳ توضیح داده شده‌اند:
متغیر مستقل: محرک‌های (محتوایی و ارتباطی) تبلیغات الکترونیکی

متغیر وابسته: واکنش رفتاری (شناختی، احساسی و نگرش) مصرف کننده به تبلیغات الکترونیکی لذا بر اساس متغیرهای مذکور ۴۶ پرسش بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای مطابق جدول شماره ۳ تهیه و توزیع شد.

توصیفی است که با گردآوری اطلاعات وداده‌های میدانی به جمع بندی نهایی رسیده است. برای بیان موضوع و طرح مسئله نیز به شیوه استنادی واژگردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای بهره برده است. گفتنی است این تحقیق از نظر ارتباط میان متغیرها بر نوعی رابطه علی استوار است. به منظور جمع آوری داده‌ها از ابزار پرسشنامه محقق شامل ۶۶ پرسش بر مبنای شاخص‌های پیشنهادی تحقیق شامل ۱۰۳ پرسشنامه است. روایی محتوا با استفاده از نظر خبرگان و پایانی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بیش از ۰/۸۲ به دست آمده است. این پرسشنامه با توجه به موضوع تحقیق در بین مصرف کنندگان فرش در تهران به صورت الکترونیکی توزیع شد. یافته‌های تحقیق شامل ۱۰۳ پاسخگو به شیوه‌ی تحلیلی و با استفاده از نرم افزار Spss و نرم افزار Amos تحلیل شده است. اگر حجم جامعه آماری در تهران را نامحدود فرض کنیم، برای تعیین حجم نمونه از فرمول کیفی کوکران استفاده می‌شود. حجم نمونه بر اساس فرمول مذبور به شرح زیر محاسبه می‌شود:

جدول شماره ۳: شاخص‌ها و فراوانی پرسش‌های پرسشنامه تحقیق

تعداد پرسش‌ها	متغیرها
۴	پرسش‌های عمومی
۱۴	محرک محتوایی (آگاه کنندگی ۳ پرسش، ترغیب کنندگی ۴ پرسش، اعتبار دهنده ۴ پرسش، به روز رسانی ۴ پرسش)
۱۴	محرک ارتباطی (در دسترس بودن ۳ پرسش، تسهیل خرید و در دسترس بودن ۵ پرسش، شخصی سازی ۳ پرسش، سنجش و بازخورد ۳ پرسش)
۵	واکنش شناختی (فکری)
۴	واکنش احساسی (عاطفی)
۵	نگرش (طرز فکر)
۴۶	جمع

تشخیص، معمول ترین شاخص‌های مورد استفاده در توجه و آگاهی‌ها می‌باشند. متغیر احساسی به هیجانات مربوط است. طیف وسیعی از متغیرهای هیجانی، از مثبت تا منفی و از شخصی تا نیمه شخصی وجود دارد. گاهی این متغیر را جز متغیر شناختی و کرداری یا رفتاری به حساب می‌آورند. متغیر رفتاری به متغیرهای برمی‌گردد که نزدیک رفتار هستند مانند ترغیب و قصد خرید". [۲۱]. لذا در این تحقیق نگرش به عنوان شاخص تعیین کننده واکنش رفتاری در نظر گرفته شده است.

محرک‌های محتوایی و ارتباطی دو متغیر مستقل هستند. متغیرهای محرک محتوایی با ابعاد آگاه کنندگی، ترغیب کنندگی، اعتبار دهنده و به روز رسانی و متغیرهای محرک ارتباطی شامل در دسترس بودن، تسهیل خرید و به صرفه بودن، شخصی سازی، سنجش و بازخورد داند. متغیر میانجی (تعديل کننده) شامل واکنش شناختی (فکری)، واکنش احساسی (عاطفی) و نگرش (طرز فکر) می‌باشند. "متغیرهای شناختی به متغیرهای فکری برمی‌گردد و شامل متغیرهایی از قبیل توجه یا آگاهی هستند. یادآوری و

جدول شماره ۴: ویژگی های پاسخگویان

جنسیت	سن	تحصیلات	میزان استفاده روزانه از اینترنت
مرد	۲۰ تا ۲۵	بازه‌های تحصیلی	۰ تا ۱۰ ساعت
مرد	۲۶ تا ۳۰	بازه‌های تحصیلی	۱۱ تا ۲۰ ساعت
مرد	۳۱ تا ۳۵	بازه‌های تحصیلی	۲۱ تا ۳۰ ساعت
مرد	۳۶ تا ۴۰	بازه‌های تحصیلی	۳۱ تا ۴۰ ساعت
مرد	۴۱ تا ۴۵	بازه‌های تحصیلی	۴۱ تا ۵۰ ساعت
مرد	۴۶ تا ۵۰	بازه‌های تحصیلی	۵۱ تا ۶۰ ساعت
مرد	۵۱ تا ۵۵	بازه‌های تحصیلی	۶۱ تا ۷۰ ساعت
مرد	۵۶ تا ۶۰	بازه‌های تحصیلی	۷۱ تا ۸۰ ساعت
مرد	۶۱ تا ۶۵	بازه‌های تحصیلی	۸۱ تا ۹۰ ساعت
مرد	۶۶ تا ۷۰	بازه‌های تحصیلی	۹۱ تا ۱۰۰ ساعت
مرد	۷۱ تا ۷۵	بازه‌های تحصیلی	۱۰۱ تا ۱۱۰ ساعت
مرد	۷۶ تا ۸۰	بازه‌های تحصیلی	۱۱۱ تا ۱۲۰ ساعت
مرد	۸۱ تا ۸۵	بازه‌های تحصیلی	۱۲۱ تا ۱۳۰ ساعت
مرد	۸۶ تا ۹۰	بازه‌های تحصیلی	۱۳۱ تا ۱۴۰ ساعت
مرد	۹۱ تا ۹۵	بازه‌های تحصیلی	۱۴۱ تا ۱۵۰ ساعت
مرد	۹۶ تا ۱۰۰	بازه‌های تحصیلی	۱۵۱ تا ۱۶۰ ساعت
مرد	۱۰۱ تا ۱۰۵	بازه‌های تحصیلی	۱۶۱ تا ۱۷۰ ساعت
مرد	۱۰۶ تا ۱۱۰	بازه‌های تحصیلی	۱۷۱ تا ۱۸۰ ساعت
مرد	۱۱۱ تا ۱۱۵	بازه‌های تحصیلی	۱۸۱ تا ۱۹۰ ساعت
مرد	۱۱۶ تا ۱۲۰	بازه‌های تحصیلی	۱۹۱ تا ۲۰۰ ساعت
مرد	۱۲۱ تا ۱۲۵	بازه‌های تحصیلی	۲۰۱ تا ۲۱۰ ساعت
مرد	۱۲۶ تا ۱۳۰	بازه‌های تحصیلی	۲۱۱ تا ۲۲۰ ساعت
مرد	۱۳۱ تا ۱۳۵	بازه‌های تحصیلی	۲۲۱ تا ۲۳۰ ساعت
مرد	۱۳۶ تا ۱۴۰	بازه‌های تحصیلی	۲۳۱ تا ۲۴۰ ساعت
مرد	۱۴۱ تا ۱۴۵	بازه‌های تحصیلی	۲۴۱ تا ۲۵۰ ساعت
مرد	۱۴۶ تا ۱۵۰	بازه‌های تحصیلی	۲۵۱ تا ۲۶۰ ساعت
مرد	۱۵۱ تا ۱۵۵	بازه‌های تحصیلی	۲۶۱ تا ۲۷۰ ساعت
مرد	۱۵۶ تا ۱۶۰	بازه‌های تحصیلی	۲۷۱ تا ۲۸۰ ساعت
مرد	۱۶۱ تا ۱۶۵	بازه‌های تحصیلی	۲۸۱ تا ۲۹۰ ساعت
مرد	۱۶۶ تا ۱۷۰	بازه‌های تحصیلی	۲۹۱ تا ۳۰۰ ساعت
مرد	۱۷۱ تا ۱۷۵	بازه‌های تحصیلی	۳۰۱ تا ۳۱۰ ساعت
مرد	۱۷۶ تا ۱۸۰	بازه‌های تحصیلی	۳۱۱ تا ۳۲۰ ساعت
مرد	۱۸۱ تا ۱۸۵	بازه‌های تحصیلی	۳۲۱ تا ۳۳۰ ساعت
مرد	۱۸۶ تا ۱۹۰	بازه‌های تحصیلی	۳۳۱ تا ۳۴۰ ساعت
مرد	۱۹۱ تا ۱۹۵	بازه‌های تحصیلی	۳۴۱ تا ۳۵۰ ساعت
مرد	۱۹۶ تا ۲۰۰	بازه‌های تحصیلی	۳۵۱ تا ۳۶۰ ساعت
مرد	۲۰۱ تا ۲۰۵	بازه‌های تحصیلی	۳۶۱ تا ۳۷۰ ساعت
مرد	۲۰۶ تا ۲۱۰	بازه‌های تحصیلی	۳۷۱ تا ۳۸۰ ساعت
مرد	۲۱۱ تا ۲۱۵	بازه‌های تحصیلی	۳۸۱ تا ۳۹۰ ساعت
مرد	۲۱۶ تا ۲۲۰	بازه‌های تحصیلی	۳۹۱ تا ۴۰۰ ساعت
مرد	۲۲۱ تا ۲۲۵	بازه‌های تحصیلی	۴۰۱ تا ۴۱۰ ساعت
مرد	۲۲۶ تا ۲۳۰	بازه‌های تحصیلی	۴۱۱ تا ۴۲۰ ساعت
مرد	۲۳۱ تا ۲۳۵	بازه‌های تحصیلی	۴۲۱ تا ۴۳۰ ساعت
مرد	۲۳۶ تا ۲۴۰	بازه‌های تحصیلی	۴۳۱ تا ۴۴۰ ساعت
مرد	۲۴۱ تا ۲۴۵	بازه‌های تحصیلی	۴۴۱ تا ۴۵۰ ساعت
مرد	۲۴۶ تا ۲۵۰	بازه‌های تحصیلی	۴۵۱ تا ۴۶۰ ساعت
مرد	۲۵۱ تا ۲۵۵	بازه‌های تحصیلی	۴۶۱ تا ۴۷۰ ساعت
مرد	۲۵۶ تا ۲۶۰	بازه‌های تحصیلی	۴۷۱ تا ۴۸۰ ساعت
مرد	۲۶۱ تا ۲۶۵	بازه‌های تحصیلی	۴۸۱ تا ۴۹۰ ساعت
مرد	۲۶۶ تا ۲۷۰	بازه‌های تحصیلی	۴۹۱ تا ۵۰۰ ساعت
مرد	۲۷۱ تا ۲۷۵	بازه‌های تحصیلی	۵۰۱ تا ۵۱۰ ساعت
مرد	۲۷۶ تا ۲۸۰	بازه‌های تحصیلی	۵۱۱ تا ۵۲۰ ساعت
مرد	۲۸۱ تا ۲۸۵	بازه‌های تحصیلی	۵۲۱ تا ۵۳۰ ساعت
مرد	۲۸۶ تا ۲۹۰	بازه‌های تحصیلی	۵۳۱ تا ۵۴۰ ساعت
مرد	۲۹۱ تا ۲۹۵	بازه‌های تحصیلی	۵۴۱ تا ۵۵۰ ساعت
مرد	۲۹۶ تا ۳۰۰	بازه‌های تحصیلی	۵۵۱ تا ۵۶۰ ساعت
مرد	۳۰۱ تا ۳۰۵	بازه‌های تحصیلی	۵۶۱ تا ۵۷۰ ساعت
مرد	۳۰۶ تا ۳۱۰	بازه‌های تحصیلی	۵۷۱ تا ۵۸۰ ساعت
مرد	۳۱۱ تا ۳۱۵	بازه‌های تحصیلی	۵۸۱ تا ۵۹۰ ساعت
مرد	۳۱۶ تا ۳۲۰	بازه‌های تحصیلی	۵۹۱ تا ۶۰۰ ساعت
مرد	۳۲۱ تا ۳۲۵	بازه‌های تحصیلی	۶۰۱ تا ۶۱۰ ساعت
مرد	۳۲۶ تا ۳۳۰	بازه‌های تحصیلی	۶۱۱ تا ۶۲۰ ساعت
مرد	۳۳۱ تا ۳۳۵	بازه‌های تحصیلی	۶۲۱ تا ۶۳۰ ساعت
مرد	۳۳۶ تا ۳۴۰	بازه‌های تحصیلی	۶۳۱ تا ۶۴۰ ساعت
مرد	۳۴۱ تا ۳۴۵	بازه‌های تحصیلی	۶۴۱ تا ۶۵۰ ساعت
مرد	۳۴۶ تا ۳۵۰	بازه‌های تحصیلی	۶۵۱ تا ۶۶۰ ساعت
مرد	۳۵۱ تا ۳۵۵	بازه‌های تحصیلی	۶۶۱ تا ۶۷۰ ساعت
مرد	۳۵۶ تا ۳۶۰	بازه‌های تحصیلی	۶۷۱ تا ۶۸۰ ساعت
مرد	۳۶۱ تا ۳۶۵	بازه‌های تحصیلی	۶۸۱ تا ۶۹۰ ساعت
مرد	۳۶۶ تا ۳۷۰	بازه‌های تحصیلی	۶۹۱ تا ۷۰۰ ساعت
مرد	۳۷۱ تا ۳۷۵	بازه‌های تحصیلی	۷۰۱ تا ۷۱۰ ساعت
مرد	۳۷۶ تا ۳۸۰	بازه‌های تحصیلی	۷۱۱ تا ۷۲۰ ساعت
مرد	۳۸۱ تا ۳۸۵	بازه‌های تحصیلی	۷۲۱ تا ۷۳۰ ساعت
مرد	۳۸۶ تا ۳۹۰	بازه‌های تحصیلی	۷۳۱ تا ۷۴۰ ساعت
مرد	۳۹۱ تا ۳۹۵	بازه‌های تحصیلی	۷۴۱ تا ۷۵۰ ساعت
مرد	۳۹۶ تا ۴۰۰	بازه‌های تحصیلی	۷۵۱ تا ۷۶۰ ساعت
مرد	۴۰۱ تا ۴۰۵	بازه‌های تحصیلی	۷۶۱ تا ۷۷۰ ساعت
مرد	۴۰۶ تا ۴۱۰	بازه‌های تحصیلی	۷۷۱ تا ۷۸۰ ساعت
مرد	۴۱۱ تا ۴۱۵	بازه‌های تحصیلی	۷۸۱ تا ۷۹۰ ساعت
مرد	۴۱۶ تا ۴۲۰	بازه‌های تحصیلی	۷۹۱ تا ۸۰۰ ساعت
مرد	۴۲۱ تا ۴۲۵	بازه‌های تحصیلی	۸۰۱ تا ۸۱۰ ساعت
مرد	۴۲۶ تا ۴۳۰	بازه‌های تحصیلی	۸۱۱ تا ۸۲۰ ساعت
مرد	۴۳۱ تا ۴۳۵	بازه‌های تحصیلی	۸۲۱ تا ۸۳۰ ساعت
مرد	۴۳۶ تا ۴۴۰	بازه‌های تحصیلی	۸۳۱ تا ۸۴۰ ساعت
مرد	۴۴۱ تا ۴۴۵	بازه‌های تحصیلی	۸۴۱ تا ۸۵۰ ساعت
مرد	۴۴۶ تا ۴۵۰	بازه‌های تحصیلی	۸۵۱ تا ۸۶۰ ساعت
مرد	۴۵۱ تا ۴۵۵	بازه‌های تحصیلی	۸۶۱ تا ۸۷۰ ساعت
مرد	۴۵۶ تا ۴۶۰	بازه‌های تحصیلی	۸۷۱ تا ۸۸۰ ساعت
مرد	۴۶۱ تا ۴۶۵	بازه‌های تحصیلی	۸۸۱ تا ۸۹۰ ساعت
مرد	۴۶۶ تا ۴۷۰	بازه‌های تحصیلی	۸۹۱ تا ۹۰۰ ساعت
مرد	۴۷۱ تا ۴۷۵	بازه‌های تحصیلی	۹۰۱ تا ۹۱۰ ساعت
مرد	۴۷۶ تا ۴۸۰	بازه‌های تحصیلی	۹۱۱ تا ۹۲۰ ساعت
مرد	۴۸۱ تا ۴۸۵	بازه‌های تحصیلی	۹۲۱ تا ۹۳۰ ساعت
مرد	۴۸۶ تا ۴۹۰	بازه‌های تحصیلی	۹۳۱ تا ۹۴۰ ساعت
مرد	۴۹۱ تا ۴۹۵	بازه‌های تحصیلی	۹۴۱ تا ۹۵۰ ساعت
مرد	۴۹۶ تا ۴۹۹	بازه‌های تحصیلی	۹۵۱ تا ۹۶۰ ساعت
مرد	۵۰۰ تا ۵۰۳	بازه‌های تحصیلی	۹۶۱ تا ۹۷۰ ساعت
مرد	۵۰۴ تا ۵۰۷	بازه‌های تحصیلی	۹۷۱ تا ۹۸۰ ساعت
مرد	۵۰۸ تا ۵۱۰	بازه‌های تحصیلی	۹۸۱ تا ۹۹۰ ساعت
مرد	۵۱۱ تا ۵۱۳	بازه‌های تحصیلی	۹۹۱ تا ۱۰۰۰ ساعت
مجموع	۱۰۳	مجموع	۱۰۳

۴) تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها

۴-۱) تجزیه و تحلیل توصیفی داده ها

در این پژوهش ۱۰۳ پرسشنامه مورد ارزیابی قرار گرفت. همانگونه که در جدول شماره ۴ قابل مشاهده است. ۴۸,۵ درصد از پاسخگویان زن و ۵۱,۵ درصد از آنان را مردان تشکیل می‌دادند. همچنین این افراد در محدوده سنی ۲۰ تا ۶۰ سال قرار داشتند و از نظر سطح تحصیلات، اکثر پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد بودند. به علاوه از نظر میزان استفاده روزانه از اینترنت، اکثر پاسخگویان روزانه بیش از ۱۰ ساعت از میکنند.

۴-۲) تجزیه و تحلیل داده ها و استنباط آماری

در ابتدا به منظور بررسی وضعیت هر کدام از متغیرهای پژوهش، از آزمون t تک نمونه ای استفاده گردید که نتایج آن در جدول شماره ۵ ارائه شده است. با توجه به استفاده از طیف ۵ تایی لیکرت، در این آزمون نمره ۳ (حد متوسط) به عنوان میانگین نظری در نظر گرفته شده است. مطابق جدول شماره ۵، میانگین تمامی متغیرها با میانگین نظری تفاوت معناداری را نشان می‌دهد، و وضعیت آنها کمتر از حد متوسط می‌باشد.

در پژوهش حاضر، از الگوی یابی معادلات ساختاری که یک روش همبستگی چند متغیره می‌باشد، برای تحلیل داده های مبتنی بر چارچوب تحقیق (شکل ۲) استفاده شده است. الگوی یابی معادله ساختاری به پژوهشگر یاری می‌رساند تا الگویی نظری را که از اجزای مختلف و متنوع تشکیل یافته، هم به طور کلی و هم به گونه ای جزیی مورد آزمون و وارسی قرار دهد [۲۲]. برای بررسی الگوی، ابتدا

از تحلیل عاملی تاییدی برای سنجش روابط متغیرهای پنهان با گویه های سنجش آنها استفاده شده است. الگوی اندازه گیری (تحلیل عاملی تاییدی) ارتباط گویه ها یا همان سوالات پرسشنامه را با سازه ها مورد بررسی قرار می دهد. سپس با استفاده از الگوی ساختاری ارتباط عامل ها با یکدیگر جهت آزمون فرضیات موردن بررسی قرار خواهد گرفت. در واقع تا ثابت نشود نشانگرهای متغیرهای پنهان را به خوبی اندازه گیری کرده اند، نمی توان روابط را مورد آزمون قرار داد. لذا در ابتدا از تحلیل عاملی تاییدی استفاده می گردد [۲۳] [۲۴].

در پژوهش حاضر، از الگوی یابی معادلات ساختاری که یک روش همبستگی چند متغیره می‌باشد، برای تحلیل داده های مبتنی بر چارچوب تحقیق (شکل ۲) استفاده شده است. الگوی یابی معادله ساختاری به پژوهشگر یاری می‌رساند تا الگویی نظری را که از اجزای مختلف و متنوع تشکیل یافته، هم به طور کلی و هم به گونه ای جزیی مورد آزمون و وارسی قرار دهد [۲۲]. برای بررسی الگوی، ابتدا

ارتباطی را با واکنش‌های شناختی، واکنش‌های احساسی و نگرش را نشان می‌دهد.

همانگونه که در شکل^(۳) مشخص است محرک‌های محتوایی و ارتباطی بر واکنش‌های مصرف کننده دارای اثر مثبت و معنادار بوده در حالی که بر نگرش مصرف کنندگان تاثیر معناداری را نشان نمی‌دهند. به علاوه، مقدار ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد که تاثیر محرک‌های ارتباطی بر واکنش‌های مصرف کننده(شناختی و احساسی) نسبت به محرک‌های محتوایی بیشتر است و نشان دهنده این است که استفاده از محرک‌های ارتباطی در فرایند تبلیغات اینترنتی، نسبت به محرک‌های محتوایی به میزان بیشتری می‌تواند واکنش‌های شناختی و احساسی مصرف کنندگان را در خصوص کالای مورد نظر(فرش) به دنبال داشته باشد.

RMSEA و نسبت کای دو به درجه آزادی کم بوده و نیز مقادیر GFI و AGFI و NFI بزرگتر از ۰/۹، سطح معناداری بارهای عاملی کمتر از ۵ درصد می‌باشد که بیانگر معناداری رابطه تعریف شده در الگوی های اندازه گیری می‌باشد. ساختچهای برآذش الگوی های اندازه گیری به طور خلاصه در جدول شماره ۶ ارائه شده است. پس از تایید اثر عاملی متغیرها به بررسی اعتبار کلی الگوی پژوهش شده است. شکل^(۳) نمای کلی الگوی ساختاری پژوهش را به همراه ضرایب برآورد شده نشان می‌دهد.

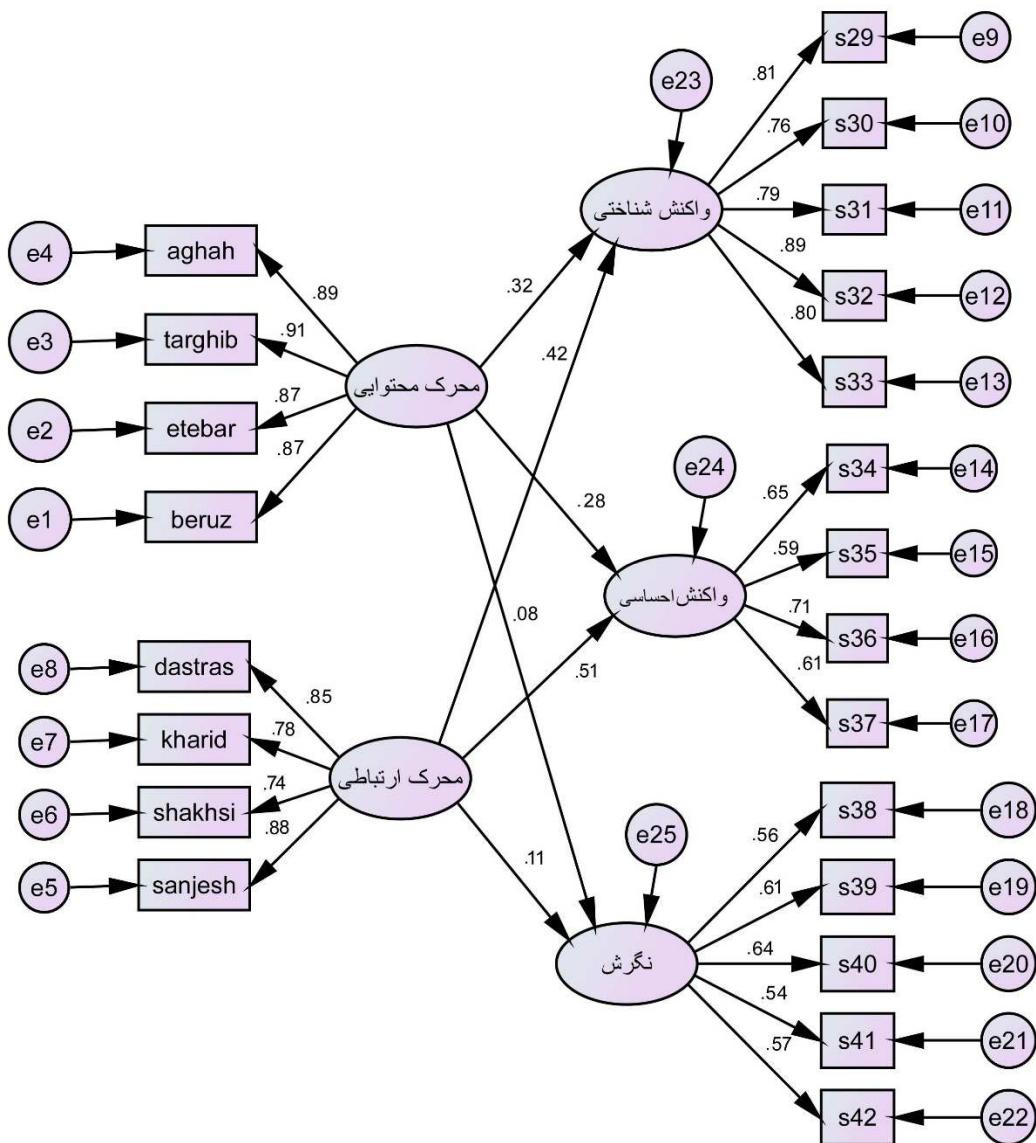
در آزمون فرضیه های پژوهش، از الگوی ساختاری با استفاده از نرم افزار Amos استفاده شد. از طریق الگوی ساختاری می‌توان روابط بین متغیرهای پژوهش را به طور همزمان نشان داد. هدف از انجام الگوی ساختاری، شناسایی تاثیر بین متغیرهای الگوی مفهومی پژوهش است. الگوی ساختاری زیر رابطه میان محرک‌های محتوایی و

جدول شماره ۵: تعیین وضعیت متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون χ^2 تک نمونه ای

نام متغیر	مقدار χ^2	سطح معناداری	میانگین	نتیجه آزمون
آگاه‌کنندگی	-۸/۶۲۹	۰/۰۰۱	۱/۴۶	کمتر از حد متوسط
ترغیب‌کنندگی	-۷/۹۵۵	۰/۰۰۱	۲/۶۹	کمتر از حد متوسط
اعتباردهندگی	-۹/۵۶۵	۰/۰۰۱	۲/۵۱	کمتر از حد متوسط
به روز رسانی	-۱۴/۱۴۲	۰/۰۰۱	۲/۲۹	کمتر از حد متوسط
در دسترس بودن	-۸/۹۷۲	۰/۰۰۱	۲/۵۷	کمتر از حد متوسط
تسهیل خرید	-۳/۷۶۹	۰/۰۰۱	۲/۸۲	کمتر از حد متوسط
شخصی سازی	-۲۳/۹۶۷	۰/۰۰۱	۱/۶۹	کمتر از حد متوسط
سنگش و بازخورد	-۱۹/۹۶۱	۰/۰۰۱	۱/۹۶	کمتر از حد متوسط
واکنش شناختی	-۷/۹۷۷	۰/۰۰۱	۲/۶۶	کمتر از حد متوسط
واکنش احساسی	-۴/۵۱۱	۰/۰۰۱	۲/۷۷	کمتر از حد متوسط
نگرش	-۴/۲۸۱	۰/۰۰۱	۲/۷۷	کمتر از حد متوسط
$\chi^2 = 3$ مورد مطالعه				

جدول شماره ۶: شاخص‌های برآذش برای هر یک الگوی های اندازه گیری تحقیق

NFI	AGFI	GFI	RMSEA	df	χ^2	الگوهای اندازه گیری
۰,۹۶	۰/۹۴	۰,۹۲	۰,۰۶	۱۴۸	۳۸۷,۳۲	محرك محتوایی
۰,۹۹	۰/۹۱	۰,۹۰۵	۰,۰۳	۱۶۹	۳۲۴,۶۹	محرك ارتباطی
۰,۹۷	۰/۹۲	۰,۹۳	۰,۰۵	۱۱۹	۲۸۵,۲۳	واکنش شناختی
۰,۹۸	۰/۹۶	۰,۹۷	۰,۰۴	۱۲۴	۲۸۷,۶۲	واکنش احساسی
۰,۹۶	۰/۹۲	۰,۹۶	۰,۰۵	۹۸	۲۶۱,۲۶	نگرش

شکل شماره ۳: الگوی ساختاری پژوهش با ضرایب استاندارد شده

- ﴿ الگوی ساختاری ارائه شده نشان میدهد که:
- ﴿ محرك های محتواي بر واكنش شناختي مصرف کننده تأثير مثبت(۰/۳۳) و معنادار (p-value = ۰/۰۳) دارد.
- ﴿ محرك های محتواي بر واكنش احساسی مصرف کننده تأثير مثبت(۰/۲۹) و معنادار (p-value = ۰/۰۲۴) دارد.
- ﴿ محرك های محتواي بر نگرش مصرف کننده تأثير مثبت(۰/۰۸) و معنادار (p-value = ۰/۱۲) ندارد.
- ﴿ محرك های ارتباطي بر واكنش شناختي مصرف کننده تأثير مثبت(۰/۰۴۱) و معنادار (p-value = ۰/۰۱۵) دارد.

۵) بحث ، نتیجه گیری و پیشنهادها

اهمیت تبلیغات اینترنتی در فرش به عنوان عاملی تاثیرگذار در قیمت، فروش، ارائه کیفیت برتر فرش فرصتی برای تعقیب مشتریان فرش به خرید این کالا است. با توجه به اینکه خرید فرش با توجه به محرك های محتواي و ارتباطي نیاز به شناخت این کالا می باشد فرآیند خرید فرش به صورت سه مرحله زیر است. که ابتدامشتري نیاز دارد که در مورد کالاي مزبور شناخت کافی داشته باشد سپس در مواجهه با خرید کالا آن را لمس نموده و احساسی که نسبت به رنگ، طرح و بافت فرش می یابد مرحله نهایی که خرید کالا است صورت می گيرد.

۲. ارسال خبرنامه به صورت متنابوب برای کاربران و تشویق و ترغیب آنها به دنبال نمودن اخبار شرکت
۳. ارائه و نمایش پیام‌های کوتاه و جذاب برای معرفی هرچه بهتر خدمات شرکت در سایت
۴. استفاده از تبلیغات بنر به صورت متحرک و جذاب با پیام کوتاه و صریح در سایتها خبری و پر بازدید
۵. حامی گری از رویدادهای فرش با درج نام و نشانی سایت در اقلام اطلاع رسانی آن رویداد خاص
۶. انجام نظرسنجی‌های آنلاین از مشتریان در خصوص خدمات و محصولات شرکت مثلاً نظر سنجی از رنگ، اندازه و ...
۷. اطمینان بخشی به مخاطبان از خدمات و محصولات شرکت با انعکاس نظرات کاربران از مصرف محصولات در سایت
۸. ایجاد اتاق‌های گفت و گوی تخصصی با جذب کاربران و کارشناسان خبره فرش
۹. استفاده از تصاویر متنوع و با کیفیت از فرش‌ها در زمینه‌های مختلف (چوب، موکت، سنگ، و ...) برای تشخیص بهتر
۱۰. امکان مقایسه دو یا چند فرش از شرکت به صورت آنلاین برای تصمیم گیری بهتر مصرف کننده
۱۱. مقایسه همیشگی سایت‌ها و پورتال‌ها با رقبای خارجی و بومی سازی نقاط قوت آنها برای حرکت رو به جلو.

منابع

۱. حسینی، میرزا حسن (۱۳۸۶)، بازاریابی بین الملل، چاپ سوم، تهران: پیام نور.
۲. کاتلر، فیلیپ و لویی آرمسترانگ (۱۳۸۹)، ترجمه مهدی زارع، چاپ اول، تهران: مهرجرد / مدیر فردا.
3. Darroch, J. (2004). AMA Definition of Marketing and its Relationship to a Market Orientation. *Journal of Marketing Theory & Practice*, Vol.12, No.4, pp.29-38.
۴. میرحسینی، سیدحسین (۱۳۸۳). "تبلیغات اینترنتی" ماهنامه تدبیر، انتشارات سازمان مدیریت صنعتی، تهران، ش. ۱۴۸، صص ۵۷-۵۲.
5. Fox, Robert, (1999), News Tracks. Communications of the ACM Vol.42, No.5, pp.9-10.

﴿ محرک‌های ارتباطی بر واکنش احساسی مصرف کننده تأثیر مثبت(۰/۵۵) و معنادار (۰/۱۲) p-value = دارد.

﴿ محرک‌های ارتباطی بر نگرش مصرف کننده تأثیر مثبت(۰/۱۱) و معنادار (۰/۰۹۴) p-value = ندارد. با توجه به پذیرفته شدن چهار فرضیه از شش فرضیه لذا فرضیه اصلی نیز مورد تایید قرار می‌گیرد ضمن اینکه: خروجی نرم افزار نشان دهنده مناسب بودن الگوی ساختاری برازش یافته برای آزمون فرضیه‌ها می‌باشد. نتایج برازش الگوی ساختاری پژوهش نشان می‌دهد که مقدار ۲ χ^2 به df=۳ (۸۵۶,۳/ ۳۲۸) کمتر از ۳ بوده و مقدار مناسب و پایینی است. میزان RMSEA=0/047 نیز نشان دهنده مناسب بودن برازش الگوی ساختاری است. مقدار GFI و AGFI و NF نیز به ترتیب برابر با ۰/۹۲، ۰/۹۱ و ۰/۹۸ است که نشان دهنده برازش نسبتاً بالای الگوی است. با توجه به ضرایب مسیر بین متغیرهای تحقیق و سطح معنی داری آن‌ها، در مجموع از ۶ فرضیه پژوهش، ۴ فرضیه مورد پذیرش قرار گرفته و ۲ فرضیه رد شده است.

تأثیرگذاری محرک‌های ارتباطی بر واکنش شناختی و احساسی مصرف کنندگان و پس از آن تأثیرگذاری محرک‌های محتوازی بر واکنش شناختی و احساسی کاربران در این پژوهش دارای بیشترین ضریب نفوذ است. هر چند که محرک‌های محتوازی و ارتباطی هیچ کدام بر نگرش مصرف کنندگان تأثیرگذار نبوده اند به دلیل محیط رقابتی فرش با انواع کف پوش‌ها لزوم دقت به این مورد ضروری به نظر می‌رسد به گونه‌ای که سمت و سوی تبلیغات، افراد را به خرید کالا تشویق نماید. می‌توان اذعان داشت که با توجه به یافته‌های تحقیق مبنی بر ضرورت افزایش قابلیت‌های محرک‌های محتوازی و ارتباطی به منظور تأثیرگذاری بر نگرش مصرف کنندگان به عنوان شاخص اثربخشی رفتار مصرف کنندگان فرش، پیشنهاد می‌شود صاحبان صنعت فرش برای ارتباط هرچه بهتر با مصرف کنندگان و اثرگذاری بر رفتار نهایی آنان در تبلیغات الکترونیک موارد زیر را به منظور استفاده مطلوب از محرک‌ها و قابلیت‌های محتوازی و ارتباطی در تبلیغات الکترونیک مد نظر قرار دهند:

۱. توجه به طراحی گرافیکی سایت‌های سازمانی و دقت در جذابیت و منحصر به فرد بودن آن‌ها به لحاظ بصری

۱۷. حسینی، سید احمد؛ مصطفی، قاضی زاده و عباسی اسفنجانی، حسین (۱۳۸۷) بررسی تأثیر بازاریابی الکترونیکی بر عملکرد صادراتی صادرکنندگان نمونه بخش صنعت در سال‌های ۸۴ - ۱۳۷۹ (با تأکید بر اینترنت). رفتار دانشور دوماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه شاهد، شماره ۳۲، صفحات ۱۲۵ - ۱۴۱.
۱۸. صنایعی، علی و علوی شاد، عباس (۱۳۸۳) بررسی تأثیر تجارت الکترونیکی بر توسعه صادرات فرش دستباف ایران. اولین کنفرانس بین المللی مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات. تهران
۱۹. اسدی رازی، صادق (۱۳۹۰)، پایان نامه کارشناسی ارشد، شناسایی ابزارهای مناسب تبلیغ فرش دستباف از دیدگاه خریداران داخلی، دانشکده ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی.
۲۰. سعیدی، نیما؛ نوروز نژاد درزی نقیبی، امیر و زنده باد، سعید (۱۳۹۰) ارزیابی و رتبه بنده ابعاد بازاریابی اینترنتی صنعت فرش کشور. فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین، شماره های ۲۵ و ۲۶، صفحات ۱۶۹ - ۱۸۵.
۲۱. حمیدی زاده، محمدرضا؛ یزدانی، ناصر؛ عالم تبریز، اکبر و خورشیدی، غلامحسین (۱۳۹۱) "طراحی و اعتبار سنجی الگوی تبلیغات الکترونیکی"، چشم انداز مدیریت بازارگانی، دانشگاه شهید بهشتی، ش ۱۱، صص ۸۸-۹۹.
۲۲. قاسمی، وحید؛ الگوی سازی معادلات ساختاری در پژوهش های اجتماعی با کاربرد Amos Graphics. تهران: انتشارات جامعه شناسان.
23. Hamidizadeh, M. R., Yazdani, N., Alem Tabriz, A., & Latifi, M. M. (2012). Designing and Validating a Systematic Model of E-advertising, International Journal of Marketing Studies, Published by Canadian Center of Science and Education, Vol.4, No.2.
24. Patsioura, F., Maro, V., & Vicky, M. (2010). A New Advertising Effectiveness Model for Corporate Advertising Web Sites: A Relationship Marketing Approach, Branch Marketing Journal, Vol.16, pp.372-386.
۶. فتحیان بروجنی، محمد؛ رضائیان فردوسی، صدیقه (۱۳۸۳)، "نقش و اهمیت تبلیغات الکترونیکی در صنعت فرش ایران"، مدیریت فردا، شماره ۵ و ۶، بهار و تابستان، صص ۳۱-۵۲
۷. متولی، کاظم (۱۳۸۳) روابط عمومی و تبلیغات، تهران: انتشارات بهجت، چاپ سوم
۸. روستا، احمد؛ نووس، داور و ابراهیمی، عبدالحمید (۱۳۹۰). مدیریت بازاریابی. چاپ پانزدهم. تهران. انتشارات سمت.
۹. روستا، احمد؛ ابوالفضلی، سیدابوالفضل و قربانی، حسن (۱۳۸۸). "بررسی نقش تعديل کننده عدم اعتماد به اجتناب از تبلیغات اینترنتی"، مدیریت فناوری و اطلاعات، ش ۲، صص ۵۱-۶۶.
۱۰. حیدری، سید عباس؛ سعیدی، نیما و زنده باد، سعید (۱۳۹۲) توسعه صنعت فرش در ایران، موانع و راهکارها. موسسه علمی تحقیقاتی زند: تهران.
11. Chaffey, Dave, Richard Mayer, Kevin Johnston, Fiona Ellis- Chadwick, (2000), "Internet Marketing", first edition, prentice hall .
۱۲. نووس، داور؛ ابراهیمی، عبدالحمید و روستا، احمد (۱۳۸۸). تحقیقات بازاریابی، ناصر (۱۳۹۰).
۱۳. حمیدی زاده، محمدرضا؛ یزدانی، ناصر (۱۳۹۰). "الگوی راهبردی تبلیغات الکترونیکی اثریخشن رفتار مصرف کنندگان". کاوش های مدیریت بازارگانی، شماره ۱۷۶، صص ۱۵۰-۱۷۶.
14. Barry, T. E. & Howard, D. J. (1990), "A review and Critique of the Hierarchy of Effects in Advertising", International Journal of Advertising, Vol.9, pp.121-135. Reproduced with permission.
۱۵. جعفرنژاد، احمد؛ سجادی پناه، علی؛ صفوي مير محله، سيد رحيم و اجلی قشلاقوقی، مهدی (۱۳۸۹). بررسی موانع و ارائه راهکارهای بکارگیری تجارت الکترونیکی در زمینه توسعه صادرات فرش دستباف ایران. فصلنامه پژوهشنامه بازارگانی، شماره ۵۲. صفحات ۱ - ۳۴.
16. Osat Hazrati, A. (2008). Surveying the influence of internet marketing in Iran's carpet industry export performance, MA Thesis, Faculty of Management, Islamic Azad University, Central Tehran Branch.